

תריסר ירחא שתא, משמע אין עיבור בכלל, נמצא בתשו' מהר"מ יש ספק עצום. ועוד בספר תורת כהנים שלפנינו הגירסא ולא הספיקו ז' ימי המשתה לצאת, וכן העתיקו תוס' כתובות מ"ז ע"ב [ד"ה כתב], וכן כתב בספר הישר ז' ימי המשתה, וא"כ ליתיה להנ"ל:

אך כשנעיין בספר הישר מבואר שר"ת בשעת התקנה לא נזכר מתורת כהנים הנ"ל ולא עליו סמך כי מסברתו תיקן, ושוב, לא נזכרתי מהספרא ועתה מצאתי וברוך ה' שיצאנו מקללת ותם לריק כוחכם, ולפ"ז צריך ביאור מנ"ל לר"ת הא. ונ"ל אדאורייתא סמך דבתי ערי חומה גאולתו עד תום שנה תמימה, וכתב רמב"ן שם וז"ל בעבור שממכר ביתו של אדם קשה בעיניו ויבוש כי ימכרו רצתה תורה שיגאלנו בתוך שנה ראשונה וכו' אבל הבית לאחר היאוש ששינה דירתו ועמד שנה בבית אחר לא יזיק לו ע"ש, הרי זה מבואר נגלה בתורה כי אחר שנה לא יוסיף עצב עמו וכבר נשכחו חפצו ומעותיו. ולפ"ז דינו כמו בתי ערי חומה שנה תמימה עם עיבורה:

ונ"ל מזה מה שאנו קורין פרשת זכור פ"א בשנה, ולרוב הפוסקים הוא דאורייתא או סמך מן התורה דכתיב [דברים כ"ה י"ט] לא תשכח, ושיעור שכחה היא שנה, וא"כ במערבא דמסקו לאורייתא בתלתא [שנים] נמצא שנה האמצעית אין בו לא פרשת עמלק בבשלח ולא פרשת עמלק שבכי תצא רק מה שקורין פרשת זכור, ונמצא אם הוא שנה מעוברת עוברים על לא תשכח, אע"כ ילפינן מע"ה שכן הוא שיעור שכחה:

ולענין חקירתו של שבו"י וכי בשנה פשוטה ישכה אחר יב"ח ובשנה מעוברת בעיני י"ג חדשים, אם מחוייבים אנחנו לדרוש טעמא דקרא נאמר כמ"ט הראשונים הפשטנים דבשנה יש היקף של כל הימים ימי שמחה וימי צומות ושאר ענינים שיש לכל יוב ביומו שמעוררו לזכור ענין, ואם עבר שנה בהיקף כל זמנים כבר הוציא מדעתו, ואם כן כיון שלא כלל המועדים ושינוי הזמנים עד י"ג חדשים אינו מוציא מלבדו, ע"ד משל אם כלתה לו יב"ח ר"ח אדר שני.

בתו"כ, ונתתי הודאה למקום שזכינו לצאת מהיות כראויים לתוכחות, ששינוי בפי' התוכחה ותם לריק כחכם ויש אדם ששיא את בתו וכו'.
(ה) עיין מהר"ם שיק על תרי"ג מצות מצוה תר"ה אות ב.

סתם אין עיבור בכלל והיינו יב"ח. אך כל זה בלשון התקנה, אך אחר שנהגו הקהילות לכתוב בשטר עידור משמעות לשון שנה זו א"כ עיבור בכלל:

אמנם בשבות יעקב ח"ב סי' קכ"ה אך הוא לבדו חייש לדברי החולקים אמהרי"ו, וכתב דאפשר מהרי"ו גופיה לא קאמר אלא במת הבעל והאשה תובעת תוספת שלה ויורשי הבעל מוחזקים, אבל במתה האשה ויורשיה תובעים נדוניתה מודה דמוקי ירושת הבעל נגד ספק תקנת [הקהילות], וא"כ בנידון שלפנינו כל אפין שוין דאינה יכולה להוציא חצי תוספת שלה מיורשי הבעל:

אלא אח"כ שפך סוללה על כל דברי מהרי"ו, דהא בתקנה קיי"ל אזלינן בתר טעם וסברא אפילו אין הלשון מורה כן, ור"ת כתב בספר הישר וראינו שיעור שנה לתקנה זו ולא יותר כי אחרי שנתו נשכח מן הלב מה שנתן ולא יוסיף עצב עמה עכ"ל, וא"כ איך אפשר לומר בשנה פשוטה נשכחת ב"ב חדש ובמעוברת י"ג חדש, ולא שייך הכא לאל גומר עליו אלו דבריו ז"ל:

והדין גרמיזא אתא בבתייתא ואין בהמ"ד בלא חידוש בעז"ה. והנה לכאורה ממ"ש לעיל מלשון תקנת ספר הישר יש לומר י"ב חדש או שנה, כי הלשונות סותרים זא"ז, אך בתשו' מהר"מ מבואר לשון התקנה שנה, ואני אומר בהיפוך מלשון מהר"מ איכא לספוקי, ובדר"ת ליכא ספיקא דודאי העיבור בכלל, בשנחקר על מה סמך ר"ת שנשכח אחר שנה, והנה בתשו' מהר"מ כתב וז"ל ולא יעמוד בתוכחת ותם לריק כוחכם לאדם שהשיא בתו ופסק לה ממון הרבה ולא הספיקו ימי ה' המשתה לצאת עד שמתה בתו הרי הפסיד בתו ומעותיו עכ"ל, והנה לא נזכר זמן ימי המשתה כמה הם, ואמנם כתיב בתורה [דברים כ"ד ה'] נקי יהיה לביתו שנה אחת ושימח את אשתו אשר לקח, וברור בלי ספק דלענין שלא יעבור עליו לכל דבר עיבור בכלל, דילפינן כל שנה מבתי ערי חומה כמבואר פ"ק דר"ה [ו' ע"ב], כמ"ש והאריך בזה בכנסת יחזקאל, ע"כ ע"פ לשון ספרא הנ"ל, תקן שנה עם עיבורה, אלא שמתנגד לזה ש"ס כתובות ח' ע"א אר"פ משמיה דרבא עד

(ב) לפנינו מהדורות פראג איתא: ש"ב ע"ת ימי המשתה. וכן הגי' במהדורות התו"כ שלפנינו על הכתוב ותם לריק וגו'.
(ג) ר"ל הנזכר בתשו' מהר"ם לעיל ותם לריק כחכם וכו'.
(ד) הלשון קצר, והננו להעתיק לשון ספר הישר, אחר שסיים לשון התקנה שהחזיק, כתב ר"ת: אח"כ נזכרתי מה ששנוי